



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1514/2022
17.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Мирјане Андријашевић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца Републике Србије - Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Београд, коју заступа Државно правобранилаштво Београд против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Страјин Лапчевић, адвокат из ..., ради накнаде за коришћење пољопривредног земљишта, одлучујући о ревизији тужиоца и ревизији туженог изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3567/21 од 08.07.2021. године, у седници већа одржаној дана 17.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване, ревизије тужиоца и туженог изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3567/21 од 08.07.2021. године

Образложење

Пресудом Вишег суда у Панчеву П 1449/18 од 02.03.2021. године делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да му на име накнаде за коришћење пољопривредног земљишта за агроекономску 2015/2016. годину исплати 58.842,50 евра са каматом по стопи коју прописује Закон о затезној камати почев од 20.08.2018. године, као дана подношења тужбе суду, па до коначне исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, као и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 143.865,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате (став 1) . Одбијен је преостали део тужбеног захтева да се обавезе тужени да тужиоцу исплати преко досуђеног износа од 58.842,50 евра до траженог 255.614,41 евра са каматом по стопи коју прописује Закон о затезној камати почев од 02.08.2018. године, све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, као и да му на досуђени износ исплати законску затезну камату и за период од 02.08.2018. године до 19.08.2018. године, као неоснован (став 2).

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3567/21 од 08.07.2021. године, одбијене су, као неосноване, жалбе тужиоца и туженог и потврђена пресуда Вишег суда у Панчеву П 1449/18 од 02.03.2021. године. Одбијени су, као неосновани захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизије су благовремено изјавили тужилац, због погрешне примене материјалног права и тужени, због погрешне примене материјалног права и битних повреде одредаба парничног поступка.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20, у даљем тексту: ЗПП), и нашао је да ревизија тужиоца и ревизија туженог нису основане.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на које ревизијски суд пази по службеној дужности, нити су учињене друге битне повреде одредаба парничног поступка које би могле представљати основ за уважавање ревизије. Тужени у ревизији истиче низ битних повреда из члана 374. став 1. у вези члана 308, члана 231. и члана 8. Закона о парничном поступку, за које тврди да су утицале на законитост пресуде. Међутим, повреде на које указује биле би учињене пред првостепеним судом и нису ревизијски разлог у смислу одредбе члана 407. став 1. ЗПП. Неосновано тужени у ревизији наводи да је другостепени суд учинио битну повреду поступка из 374. став 1. у вези 396. став 1. ЗПП, јер је другостепени суд оценио све битне жалбене наводе. Насупрот наводима ревизије туженог, другостепени суд је правилно, детаљно и аргументовано оценио све жалбене наводе, на које, као правилне, указује Врховни касациони суд, да би избегао сувишно понављање.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужени је без правног основа у агроекономској 2015/2016. години, почев од друге декаде марта месеца 2016. године био у државини земљишта у државној својини, уписаног у ЛН број ... КО ... број ... КО ... и ЛН број ... КО ... у укупној површини од 307 ха 43 ара и 21м². Надлежни орган општине Алибунар, као јединице локалне самоуправе, на чијој територији се налазе наведене катастарске парцеле, није донео годишњи програм заштите уређења и коришћења пољопривредног земљишта у државној својини до 31.03.2015. године, што је био дужан да учини, услед чега је Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде одбило да ова јединица локалне самоуправе на чијој територији се налазе да сагласност за доношење одлуке о расписивању јавног огласа за давање у закуп пољопривредног земљишта. Из наведених разлога Влада Републике Србије је дана 11.03.2016. године, донела Закључак којим је препоручила надлежним органима јединица локалних самоуправа да размотре могућност да пољопривредницима који без правног основа користе пољопривредно земљиште у државној својини, изузетно у 2015/2016 години, пријаве надлежном органу јединице локалне самоуправе укупну површину пољопривредног земљишта коју користе до 01.05.2016. године и истовремено плате накнаду за коришћење тог земљишта, као и да се накнада плати по основу вансудских поравнања у износу од просечне цене закупа на територији Републике Србије, односно АП Војводине. Тужени је у складу са овим Закључком Владе, пољопривредној служби ЈКП „Универзал“ Алибунар, дана 15.04.2016. године, уредно пријавио које парцеле, у којој површини, у којој катастарској општини користи без правног основа, након што је јединица локалне самоуправе упутила јавни позив за пријављивање, али накнаду није платио 01.05.2016. године, јер од органа локалне самоуправе није добио никакве инструкције у том

правцу. Потом је Општинско веће општине Алибунар, на седници 09.11.2016. године, донело одлуку којом је усвојило Закључак Владе РС из које проистиче да је цена закупа на територији АП Војводине 191,40 евра по једном ха, па је Општинско веће општине Алибунар 08.12.2016. године поништило одлуку о усвајању Закључка Владе РС од 11.03.2016. године и упутила туженом допис да не сме скидати усеве док не изврши уплату по цени од 831,45 евра по хектару. Предметне парцеле користио је тужени као физичко лице.

На основу утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је тужени благовремено пријавио површину пољопривредног земљишта коју користи, тако што је добровољно пољочуварској служби пријавио површину земљишта у државној својини коју користи, како би поступио по Закључку Владе РС од 11.02.2016. године у циљу плаћања накнаде у висини просечне цене закупа на територији АП Војводине у износу од 191,40 евра по хектару, да тај износ није платио до 01.05.2016. године, јер му то није било омогућено од стране надлежних органа локалне самоуправе, због чега првостепеног суда сматра да нема основа да се тужени обавезе на плаћање за коришћење предметног земљишта према одредби члана 62. тачка 5. Закона о пољопривредном земљишту, јер би на тај начин тужени трпео последице непоступања државних органа по Закључку Владе РС. Стога је по становишту првостепеног суда тужени дужан да плати 191,40 евра по ха или 58.842,50 евра укупно. Преко досуђеног износа Виши суд у Панчеву је из тих разлога тужбени захтев тужиоца одбио.

Другостепени суд је сматрао да је првостепени суд на правилно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право када је одлучио да обавезе туженог да плати накнаду за коришћење земљишта у државној својини по цени од 191,40 евра по ха, а да преко досуђеног износа, тужбени захтев одбије.

По оцени Врховног касационог суда нижестепени судови су правилно применили материјално право, када су делимично усвојили тужбени захтев и обавезали туженог да плати тужиоцу износ од 58.842,50 евра (191,40 евра по хектару) а преко досуђеног износа тужбени захтев тужиоца одбили.

Одредбом члана 12. Закона о облигационим односима прописано је да у заснивању облигационих односа и остваривању права и обавеза из тих односа стране су дужне да се придржавају начела савесности и поштења.

Одлучне чињенице у овом спору су да за предметне непокретности није закључен уговор о закупу са туженим, а да се тужени налазио у поседу непокретности и да их је користио за пољопривредну производњу. Због наведеног, извор спорног облигационо-правног односа је стицање без основа, јер је тужени користио земљиште у државној својини у власништву тужиоца, без закљученог уговора о закупу, као правног основа за коришћење земљишта. Због наведеног је и по оцени Врховног касационог суда тужени дужан да плати накнаду за коришћење земљишта у висини по препорученој цени из Закључка Владе РС у укупном износу од 58.842,50 евра, како су то правилно нашли нижестепени судови, на супрот наводима ревизије туженог.

Насупрот наводима ревизије тужиоца, овај суд прихвата закључке нижестепених судова да је тужени добровољно и благовремено пријавио површину земљишта у државној својини коју користи без правног основа, како би поступио по Закључку Владе РС од 11.03.2016. године, односно у циљу плаћања накнаде, и то у висини просечне цене закупа на територији АП Војводине, у износу од 191,40 евра по ха, и да му то није било омогућено од стране надлежних органа тужиоца и органа локалне самоуправе (Закључак Владе РС је од стране општинских органа Алибунар усвојен тек новембра 2016. године, а убрзо стављен ван снаге и то по протеклу агроекономске године, због чега Министарство пољопривреде у том тренутку није ни прихватило одлуку), па нема основа да се тужени обавезе на плаћање на основу одредбе члана 62.став 5. Закон о пољопривредном земљишту. Чињеница да тужени није истовремено са подношењем пријаве платио накнаду за коришћење земљишта које користи без правног основа, није од утицаја на другачију одлуку о тужбеном захтеву, јер је Закључком Владе РС препоручено да се ова накнада плаћа по основу вансудских поравнања која су требала бити закључена истовремено са подношењем пријаве, које поравнање тужилац туженом није приликом подношења пријаве априла 2016. године понудио, што се не може ставити у кривицу туженог.

Наводе у ревизији туженог којима се оспорава утврђено чињенично стање у делу да је предметно пољопривредно земљиште користило привредно друштво „ББ“ доо ..., чији је власник тужени, а не тужени као физичо лице, Врховни касациони суд није ценио, с обзиром да се ревизија из ових разлога не може изјавити применом одредбе члана 407. став 2. ЗПП.

Правилна је и одлука о трошковима поступка, јер је донета правилном применом члана 153. став 1. и члана 154. Закона о парничном поступку, имајући у виду његов исход.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић